

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST
- o povestire de Eugen Cadaru -

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

S-ar putea să nu credeți ce o să vă povestesc acum. Totuși, vă garantez că totul este perfect adevărat. N-am inventat absolut nimic. N-ar avea nici un rost să inventez ceva pentru că nu caut să epatez pe nimeni, în nici un fel. Sunt un om absolut comun și nu vreau defel să renunț la acest „statut”. Țin prea mult la intimitatea mea. Deci nu urmăresc să-mi fac publicitate sau să ies în evidență în vreun fel. Însă, dacă m-am apucat să povestesc toate aceste lucruri pe care le veți citi în continuare, este pentru că acestea mi s-au întâmplat și, chiar dacă a trecut aproape un an de atunci, mi-e greu să le găsesc o explicație „rațională”, care să intre în logica acceptată în mod obișnuit. De fapt, un singur lucru este cert: întâmplarea pe care o s-o relatez acum m-a schimbat întrucâtva și, de aceea, simt nevoia să o împărtășesc și altora.

Sunt un „animal” de oraș. M-am născut la oraș, sunt crescut la oraș și sunt convins că întreaga mea viață voi trăi numai la oraș. Nu prea am cine știe ce legături cu lumea satului, în afara unui unchi și a unei mătuși la care mă mai duceam în copilărie, din când în când, vara, când eram în vacanță. Am douăzeci și unu de ani și lucrez în domeniul informaticii. Sunt softist. Și sunt pasionat de tot ce înseamnă high-tech. Mi se pare că domeniul tehnologiei este tot ceea ce poate fi mai important pentru civilizația noastră umană, pentru că el exprimă nivelul maxim de manifestare a capacităților noastre. Și mai cred că, pentru a realiza o performanță tehnologică care să o depășească pe cea deja existentă, orice fel de efort și sacrificiu este justificat. Sau, cel puțin, așa credeam până nu demult.

Până în urmă cu un an eram absolut convins că oamenii nu ar trebui să renunțe în nici un fel la cursa tehnologică a prezentului sau să-i diminueze în

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

vreun fel viteza, indiferent de considerente. Mi se părea absolut evident că dezvoltarea tehnologică este scopul suprem al omului, aceasta fiind în deplin consens cu natura sa creativă. Toate celelalte considerente, care cereau reducerea efortului tehnologic, mi se păreau „bullsheet”, inclusiv cele privind protecția mediului. Militanții ecologiști mi s-au părut întotdeauna niște paraziți, iar argumentele lor niște prostii siropoase. Am considerat ani de zile că lozinci de tipul „să nu mai exploatăm mediul, pentru că El este viu” sunt culmea idioțeniei umane. Mediul, în opinia mea, era doar o resursă, existentă pentru a fi exploatată în scopul dezvoltării tehnologice a omului. Nici faptul că această resursă este limitată, nu-mi creaa cine știe ce disconfort. Eram convins și, de fapt, sunt și acum, că omenirea va părăsi planeta aceasta la momentul oportun. Când resursele planetei se vor termina, noi, oamenii, vom avea deja capacitatea tehnologică de a pleca spre alte locuri similare din Univers.

În mare parte, toate aceste lucruri mi se par valabile și acum, cu o singură excepție. Azi nu mai sunt foarte sigur că lozinca de care vorbeam mai devreme este complet eronată. Și asta, datorită unei întâmplări prin care am trecut în primavara trecută, în urmă cu aproape un an.

Spuneam mai devreme că am doar două rude la țară, un unchi și o mătușă, care trăiesc într-un sat ascuns printre munții din zona Alba. Acolo au trăit toată viața lor, acolo s-au născut și probabil acolo or să sfârșească. Dacă stau bine să mă gândesc nu i-am auzit pe ai mei să spună că unchiul și mătușa din Plăieșii Mici ar fi călătorit vreodată la oraș. De fapt, nici nu cred că au părăsit vreodată vatra satului. În copilărie mă duceam acolo cam o dată la doi ani, mă duceau părinții de fapt, dar o dată cu vârsta am fost tot mai rar. În mod oarecum neașteptat și pentru mine, vara trecută, fără un motiv anume – decît, eventual, poate pentru că trecuseră mai bine de cinci ani de când nu

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

mai fusesem pe la ei - m-am gândit să le fac o vizită și să stau vreo două zile pe acolo.

Într-o vineri, la sfarsit de saptamana, i-am sunat si le-am spus ca vin in zona. Cred ca anuntul meu neasteptat i-a cam surprins dar mi-am dat seama din vocea unchiului ca s-a bucurat cand a auzit de intentia mea. Drept urmare, in ziua urmatoare, mi-am facut bagajul dis-de-dimineata, mi-am luat bilet si m-am urcat in tren.

*

Calatoria cu trenul a durat in total vreo sapte ore. Noroc ca mi-am luat bilet la clasa I, unde ti se mai da un ziar, o apa minerala, mai auzi un radio, caci altfel cred ca m-as fi plictisit ingrozitor. Din cauza grabei de a nu pierde trenul, nu-mi luasem nimic de citit la mine. De aceea serviciile conexe au fost foarte importante pentru că au facut durata calatoriei suportabila.

Dupa sapte ore, cand am auzit in difuzoarele vagonului ca urmeaza gara in care trebuia sa cobor, am rasuflat usurat. Imediat dupa anunt, trenul a intrat în gară și a început să încetinească. După ce s-a oprit si usile s-au deschis, am asteptat să coboare cei câțiva oameni care erau în fața mea si, când am ajuns în dreptul ușii, am sărit din vagon direct pe peronul gării.

Instantaneu, am simțit cum aerul rece și proaspăt de munte îmi pătrunde in nări și in plămâni. A fost o senzatie foarte placuta, asa ca m-am oprit putin și am respirat cu nesaț. Apoi mi-am rotit privirea de jur imprejur. Gara din „Râul Muntelui” este mică și ascunsă între munți. Cât poți cuprinde cu ochii, pretutindeni, sunt numai brazii, de un verde care parca iradiază lumină.

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

Am luat-o de-a lungul peronului și am ieșit din gară fără să mai intru în mica clădire care adăposteste birourile locale ale companiei de transport. Ca să ajung în satul rudelor mele trebuia să mai parcurg vreo paisprezece kilometri pe șosea până la comuna cea mai apropiată, apoi aveam de mers cam încă doi kilometri pe jos, peste niște dealuri.

După ce am ieșit din gară, m-am oprit lângă un copac, pe marginea șoselei și am început să fac autostopul. Așa cum ma așteptam, după nici câteva minute, un autotren a încetinit în dreptul meu. M-am urcat lângă șofer, un tip burduhănos, îmbrăcat într-un maieu alb și care asculta muzică populară cu boxele date aproape la maxim. I-am zis „buna ziua” și i-am mulțumit ca a oprit. Șoferul mi-a răspuns fara sa dea volumul muzicii mai încet.

- Cu plăcere. Până unde mergi ?
- Până la Plăieși. Plaiesii Mari.

Șoferul a demarat. As fi vrut să mai schimb o vorbă cu omul în maieu dar acesta părea mai preocupat să asculte muzica decât să facă conversație, așa că m-am mulțumit să privesc la ceea ce se perinda prin fața ochilor: “pereți” nesfârșiți de brazi care străjuiau șoseaua de o parte și de alta. Mi-am amintit că un peisaj asemănător mai văzusem într-o excursie pe care o făcusem în urmă cu câțiva ani în nordul Canadei și în Alaska. Doar că acolo era mult mai răcoare decât la Râul Muntelui. După vreo zece kilometri șoseaua a iesit dintre brazi, și si-a continuat drumul printre niște dealuri înverzite, pe care nu misca absolut nimic. Pareau împietrite de liniștite. În depărtare se vedeau crestele munților. De acolo până la locul unde trebuia să cobor nu mai era mult. Am băgat de seamă că soarele era dincolo de zenit.. M-am uitat la ceas. Era aproape ora trei după-amiaza. După încă câțiva kilometri, omul in maieu alb m-a întrebat brusc:

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

- La Plăieși unde să te las ?

M-am gândit un pic apoi i-am raspuns:

- O să vă arăt eu, chiar în centru, lângă poștă.

- Râmâi acolo ?

- Nu, mai am ceva de mers pe jos, până la Plaiesii Mici, un sat care este peste dealuri, dincolo de Plăieșii Mari.

Șoferul a ridicat din sprâncene mirat. Probabil că nu auzise de satul unchiului și al matusii până atunci. După încă un kilometru tirul a intrat în comună și omul în maieu alb a oprit exact lângă poștă.

- Aici e bine ?

- E perfect. Cât vă datorez ?

Șoferul a făcut un gest de nepăsare cu mâna.

- Cât vrei, nu-i problemă.

I-am lasat o bancnotă de cinci lei pe bordul impresionant al mașinii și am coborât. Cred că a fost mulțumit de baccis pentru că mi-a urat „drum bun” și mi-a făcut cu mâna în sens de „la revedere”. După ce am trântit portiera, tirul a demarat.

M-am întors cativa zeci de metri și am luat-o pe una din ulițele perpendiculare pe drumul național, îndreptându-mă drept spre ieșirea din comuna. În timp ce mergeam mă uitam de jur împrejur. Nimic nu era schimbat în raport cu ultima dată când trecusem pe acolo, în urma cu cativa ani. Aceleași case vechi din piatră și lemn, cu porțile lor gigantice, ferecate ca niște castele, vechi poate de sute de ani, străjuiau ulița de o parte și de alta a drumului. Porțile acelea enorme, care practic închideau complet gospodariile, nelăsând să se vadă niciun centimetru pătrat din ce era dincolo de ele m-au fascinat întotdeauna. Intotdeauna le-am privit ca pe niște bijuterii de tehnologie primitivă. Cei care aduseseră în zona aceea ideea

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

acelui sistem de construcție, secuii, în decursul istoriei lor, fuseseră o comunitate de luptători, așezați de obicei în regiunile de graniță de către regii maghiari pentru a păzi țara împotriva invaziilor din afară. Mi s-a parut întotdeauna fascinant modul cum spiritul de războinici al acelor oameni se reflecta în arhitectura caselor pe care le construiseră în decursul timpului. Fiecare casă era, de fapt, o mică cetate fortificată.

După ce am depășit și ultimul rând de case, am luat-o ușor pe cărarea ce ducea peste dealuri. Drumul forestier până la satul rudelor mele, lung de vreo trei kilometri și ceva, urca pe panta unui povârniș, trecea printr-o pădure care se întindea pe culmile câtorva dealuri și se deschidea pe partea cealaltă, spre Plaiesii Mici, un cătun de vreo treizeci de case ale cărui origini nimeni nu le mai stia. De câte ori ajungeam acolo, aveam senzația că fac o excursie în timp, pentru că, acolo, totul rămăsese încremenit, așa cum fusese cu sute de ani înainte. Uneori, mă întrebam cum e posibil să mai trăiască oameni așa cum trăiau cei de acolo, rupti aproape complet de lumea din afara satului.

Am început să urc coama dealului și, după câteva sute de metri, am intrat în pădure. Pădurea dintre Plaiesii Mari și Plaiesii Mici era destul de deasă. Brazi înalți, al căror frunziș abia dacă lăsa să treacă câteva raze de lumină, dădeau drumului un aspect de interior de catedrală gotică. Noroc că soarele era sus pe cer și încă era destulă lumină. Din câte îmi aminteam, drumul prin pădure dura cam o jumătate de oră. Nu-mi era frică, deși știam foarte bine că în locurile acelea mă puteam întâlni oricând cu mistreți, cu urși sau chiar cu lupi sau râși. După vreo douăzeci de minute de mers susținut prin pădure, am ieșit de sub liziera ei, pe partea cealaltă a dealurilor, care se deschidea spre buza muntelui. Drumul șerpuia în continuare pe creasta acestora și știam că nu peste mult timp aveau să se vadă primele case din

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

Plaiesii Mici. Soarele, trecut de zenit, scâldea întreg peisajul într-o lumină intensă. Pe măsură ce ma îndepărtam de liziera pădurii și ma apropiam de sat, în liniștea care domnea de jur împrejur, am început să aud tot mai puternic zgomotul și zumzetul diverselor insecte, greieri, păsări, șopârle, care trăiau în apropierea cărării pe care mergeam.

Dupa alte cateva sute de metri, m-am oprit brusc. La alți câțiva zeci de metri în fața mea era un arbore mare, înalt, pe care îl știam încă din copilărie pentru că era așezat exact în marginea cărării. Știam ca cei din Plaiesii Mici, datorită locului în care crescuse, exact pe culmea dealului, îl botezaseră "Străjerul". Il tineam bine minte pentru că avea o coroană mare, cu frunziș foarte bogat. Probabil și din cauza asta m-am oprit atât de brusc și l-am privit de la distanță. Acum copacul era complet uscat și nu mai avea nici un fel de frunze. Întreaga lui coroană dispăruse și, în locul ei, erau doar niște craci uscate care pareau a-și striga spre înalțuri disperarea. Așa cum erau, complet desfrunzite și uscate, păreau că înțepă aerul cu capetele lor ascuțite. După câteva momente de surprindere mi-am continuat drumul și m-am apropiat încet de copac. Am ajuns lângă el și am privit cu atenție coaja uscată și crăpată. Privirea mi-a alunecat spre baza copacului. Rădăcinile noduroase intrau în solul care, pe o rază de foarte mulți metri de jur împrejur, era și el uscat și crăpat. M-am aplecat și am luat în mână un pic de pământ. Era sfărâmicios. Sterp. Mi-am ridicat privirea spre trunchiul copacului și am atins cu mâna coaja acestuia. Era întărită și aspră. Am mai stat câteva momente lângă "Străjer" și apoi mi-am continuat drumul.

Am mai mers încă vreo două sute de metri și, după încă un povârniș, s-a ivit priveliștea satului. Plaiesii Mici este un cătun ascuns printre munți, împrăștiat pe câteva dealuri înconjurată de creste împădurite. Singura legătură a satului cu civilizația secolului XXI sunt stâlpii de curent electric și

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

telefon care au fost introduși doar în urmă cu vreo zece ani. Imi amintesc si acum, destul de bine, cum, în copilăria mea, am petrecut multe seri în casa unchiului si a matusii, la lumina unei lămpi de gaz, veche de la începutul secolului trecut. De televizor în casa lor nici nu putuse fi vorba, niciodată. Chiar și după ce se obișnuiseră cu lumina electrică și renunțaseră la folosirea lămpilor, destul de greu de altfel, nici nu le trecuse prin cap să își aducă televizor sau radio în casă. Trăiau parcă pe altă lume. Becul electric si telefonul erau, practic, singurele tehnologii care reusisera, cu mare greutate de altfel, sa ajunga in satul acela. Fara sa vreau, m-am întrebat din nou cum de pot trăi oameni în asemenea sălbăticie, dar, brusc, mi-am adus aminte, ca, mai nou, acolo exista si semnal de retea pentru telefonul mobil. Am zambit. Niciunde pe planetă un om nu se mai putea considera în afara civilizației dacă avea conexiune la Rețea.

Am stat câteva minute nemișcat pe culmea dealului, privind spre sat. Acolo gospodăriile erau cu totul altfel decât în comună. Curțile erau mari, înconjurate de garduri mici, făcute din șipci de lemn, iar casele erau mai mici și făcute în cea mai mare parte numai din lemn. Căpițele de fân, care se vedeau aproape în fiecare gospodărie sau împrăștiate pe culmile dealurilor, păreau niște stânci masive, cu vârful ascuțit care ieșeau din pământ. Mi s-a parut că, de când nu mai fusesem, pădurea parcă mai înaintase. Am observat, parcă pentru prima dată, că multe din casele satului se aflau exact la marginea pădurii, ca și cum muntele era pe cale să le înghită definitiv. După câteva momente, scrutand priveliștea cătunului scăldat în lumina soarelui de după-amiaza, am zărit casa unchiului si a matusii. Era așezată la baza unui delușor aflat exact în față. Dincolo de ea era un cositor, adică o pășune care era tot a lor, după care începea pădurea. Am început să cobor încetisor pe cărarea care șerpuia spre sat.

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

După câteva minute, am intrat pe ulița principală a satului și am ajuns în dreptul primei case. Lângă poartă, pe un scăunel de lemn, stătea o femeie în vârstă, slabă și gârbovită de ani, pe care o stiam. Era tanti Ildiko, o vecina de-a rudelor mele care imi pareea, de fiecare data cand o vedeam, intruchiparea eternitatii. M-am oprit si am salutat-o.

- Sărut mâna, tanti Ildiko. Mă bucur să te gădesc sănătoasă.

Femeia s-a ridicat, a venit spre mine, ca să ma vadă mai bine, probabil, si, dupa cateva clipe m-a recunoscut:

- Bună ziua, măi...Tu ești ăla micu' a lui Gheorghe, nepotu', așa-i ?

Am zâmbit:

- Așa-i, tanti Ildiko.

Femeia s-a apropiat de mine și m-a pupat zgomotos pe amandoi obraji.

- Să trăiești, mă băiatule, că mare și frumos te-ai făcut.

I-am multumit, am mai schimbat două-trei cuvinte și am plecat mai departe. După vreo suta de metri, în care am trecut pe lângă alte gospodării fără sa mai întâlnesc pe nimeni, am ajuns în dreptul casei unchiului si a matusii. Amandoi se aflau în curte. Am incercat sa ma apropii incetisor, incercand sa le fac o surpriza, dar se pare ca am pasul destul de apasat de vreme ce m-au simtit imediat.

Unchiul s-a întors si, văzându-mă în pragul porții, a zâmbit larg și a venit sa ma intampine.

- Iete ca ajunsesi, mai flacaule !

- De, asa cum am promis... Bine v-am găsit !

- Bine ca ai mai venit si pe la noi, ca nu te-am mai vazut de un car de ani.

Am zâmbit.

- Doar de cinci, nu exagera, totusi.

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

- Mai, baiatule, aici la noi timpul curge altfel decat la voi, la oras. Mie acum mi se pare ca nu te-am mai vazut de o vesnicie.

Ne-am imbratisat. Unchiul si matusa nu sunt foarte vârstnici, să aibă în jur de şaizeci de ani fiecare, dar munca aspră, pe care fusesă obligați să o depună o viață întreagă, îi făcea să arate ceva mai îmbătrâniți decât erau în realitate. Unchiul era ușor garbovit si adus din șale iar, pe chipul mătușii, deși se ținea ceva mai bine, anii trecuți se puteau vedea totuși cu ușurință. Cum am intrat in curte, ea s-a apropiat de mine, mi-a prins capul intre palme si m-a pupat apasat pe frunte.

- Bravo, Radule, mama, ca te-ai mai gandit sa treci sa ne vezi.

Unchiul mi-a luat rucsacul din spate, l-a pus pe o masa aflata in curte si m-a invitat sa iau loc.

Gospodăria nu este foarte mare. Casa principala, batraneasca, făcută din piatră si lemn, are in interior trei camere si o bucatarie mica. Langa casa se afla un grajd nu foarte mare în care stau vitele, o vaca, cateva capre si un cal. Podul grajdului este folosit pe post de hambar pentru nutreț. Langa aceste „corpuri principale de cladire”, in curte se mai afla cusca lui Haiduc, un caine candva fioros dar acum imbatranit si de cativa ani aproape orb, un coteț pentru găini, o stivă de lemne aflată lângă gard, o masă de lemn cu două băncuțe, așezată în mijlocul curții și o fântână aflată chiar lângă poartă. Langa fantana, in interiorul curtii, așezat oarecum neobisnuit, se afla un pom mare, cu o coroana inalta, mare si deasa care, in zilele fierbinti de vara, acopera aproape întreaga gospodarie cu o umbra binefacatoare. In spatele casei este o mică livadă cu câțiva pomi iar, dincolo de ea, se afla o buda de lemn, improvizata, pe sub care trece un mic paraias. Toate acestea sunt înconjurate de un gard din șipci subtiri, de lemn. Mai nou, de cativa ani,

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

exista și un bec, așezat chiar deasupra ușii de la intrare în casă și care, la lăsarea întunericului, lumineaza toată curtea.

M-am așezat pe una din bancutele aflate langa masa din centru curtii si am rasflut usurat. Unchiul m-a privit zambind:

- Te-a obosit drumul, asa-i ?
- Un pic.
- Ia, stai si odihneste-te oleaca si apoi sa mancam. Nici noi n-am mancat de pranz, stiam ca trebuie sa ajungi si am zis sa te asteptam, sa mancam toti impreuna.
- Multumesc frumos.

Matusa interveni si ea in vorba:

- Si cat stai pe la noi, Raducule ?
- Pai, stau azi, cat a mai ramas din zi, maine toata ziua si poimaine la pranz plec inapoi spre Bucuresti, pentru ca marti trebuie sa fiu la serviciu.

Cateva momente tacuram toti trei apoi matusa intreba din nou:

- Si pe la oras ce mai e ?

I-am povestit mătușii, pe indelete, ce mai fac ai mei, ce a mai aparut nou si ce se mai intampla prin Bucuresti. Matusa, de fiecare data cand auzea aceste lucruri, ma urmarea cu ochii mari, fara sa spuna nimic. Sunt convins ca multe din lucrurile pe care i le povesteam i se pareau niste istorii fabuloase. Tin minte ca, mai demult, tot intr-o vara, cand i-am povestit de metrou, a fost extraordinar de mirata sa afle ca „un sarpe de fier” - asa i-a zis ea - transporta oameni pe sub pamant.

Dupa un timp, unchiul a spus:

- No, hai sa mancam ca s-a facut seara de amu.

M-am uitat la ceas. Era deja aproape ora cinci.

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

Matusa a intrat in casa si, dupa cateva minute, a reaparut aducand cu ea un platou de lemn, mare, pe care se aflau trei bliduri adanci, pline cu ciorba aburinda, un cosulet cu paine proaspata, facuta acolo, in casa, trei „piscaciosi” – adica trei ardei iuti - si trei linguri de lemn. De cum mi-a trecut pe la nari mirosul de ciorba calda, am simtit cum un gol imens se casca in stomacul meu. Cred ca niciodata pana atunci nu mai avusesem o senzatie atat de intensa si de acută de foame.

Dupa ce tanti Florica a aranjat totul pe masa, unchiul si matusa si-au facut fiecare cruce cu mana dreapta si am inceput sa mancam. Am savurat in tacere ciorba de legume cu carne, pregatita de matusa. Era absolut fenomenala. Arareori mi s-a intamplat sa mananc ceva atat de bun. Dupa ce am terminat, Tanti Florica a strans blidele pe platoul de lemn si a plecat cu ele in casa. Urma felul doi.

Spre surprinderea mea – pentru ca stiam ca, acolo, servirea mesei este un ritual de care se ocupa doar femeile - fara sa spuna absolut nimic, unchiul s-a ridicat si el de la masa si a intrat in casa. Dupa cateva clipe s-a intors. M-am relaxat. Unchiul nu venise aducand un platou cu mancare ci cateva nuci si o piatra de dimensiuni medii pe care le-a pus pe masa. S-a reasezat si el. A zambit si mi-a zis:

- Nu-i frumos sa mancam doar noi cand mai sunt si alte fiinte prin apropiere.

Am zambit si eu, fara sa stiu exact de ce, si l-am urmarit curios in continuare. Unchiul s-a asezat la masa si a inceput sa sparga nucile cu piatra. Dupa ce le-a crăpat pe toate, a scos miezul din fiecare și l-a pus pe tot, gramada, intr-o parte. Apoi, cu aerul cel mai firesc, si-a intors privirea spre copacul de langa fantana, a luat piatra si a lovit cu ea de trei ori in masa. M-

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

am uitat si eu incotro privea unchiul dar nu s-a intamplat nimic. S-a incrunat un pic si apoi a zis:

- Poate ca doarme si nu m-a auzit. Hai sa mai incerc.

A luat din nou piatra si a mai lovit cu ea de trei ori in masa. Dupa cateva clipe, dintr-o scorbura a copacului, pe care atunci o vedeam pentru prima data, a iesit o veverita micuta, roscata si cu coada stufoasa. Am tresarit. Animalutul a coborat usor pe trunchiul copacului si s-a apropiat in viteza de masa noastra. Cand a ajuns in dreptul ei, unchiul s-a aplecat, a intins palma, veverita a facut un salt si, top!, s-a urcat pe mana lui. Cu foarte multa grija, unchiul a ridicat mana si a pus-o pe masa. Veverita a coborat din palma lui si cateva clipe a ramas nemiscata, privindu-ma atent. Avea ochii mari si negrii. Dupa cateva secunde, dandu-si seama probabil ca nu reprezinta un pericol, s-a apropiat de gramajoara de miez de nuca, a luat o bucatăţică între labutele ei mici si a inceput sa rontaie repede, ca orice veverita. Eram absolut uimit. Am zambit.

- Foarte bine dresata veverita matale.

Unchiul zambi si el.

- Nu e dresata, asa e ea. E prietena mea...M-a ajutat mai demult, intr-o situatie destul de grea...

Am cascat ochii mari.

- Serios, ai primit ajutor de la o veverita ?

- Da.

- Cum asa ?

Privind veverita cum mananca miezul de nuca, unchiul incepu sa povesteasca tacticos:

- Pai acum vreo patru ani am avut aici o vara foarte secetoasa. Desi muntii astia sunt plini de ape subterane, mai toate izvorasele de suprafata

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

secasera. Nici fantana asta de langa poarta nu mai dădea firisor de apa...A fost destul de greu... Dupa un timp, chiar nu mai aveam apa nici ca sa bem...Si, atunci, de voie de nevoie, am plecat prin imprejurimi sa vad unde gasesc apa pe sub pamant...

Mi-amintesc ca m-am incrunatat.

- Cum adica sa gasesti apa pe sub pamant ? Aveai vreun detector, sau ceva de genul asta ?

Unchiul zambi:

- Da, aveam un detector... O crenguta de alun...

M-am incrunatat din nou.

- Cum adica ?

Unchiul zambi din nou.

- Unii dintre noi, prin partile astea, avem un mestesug rămas din batrani...Cautam unde este apa in pamant folosindu-ne de o nuielusa din lemn de alun...

Am continuat sa privesc incrunatat.

- Cum adica ?

Unchiul continua sa zambeasca:

- Este un obicei foarte vechi, poate o sa-ti povestesc odata...Treaba e ca, in vara aia, crenguta de alun nu vroia de loc sa vibreze, sa-mi arate unde trebuie sa sap dupa apa. Stiam sigur ca pe sub pamant e apa dar nu stiam unde trebuie s-o caut...A fost destul de greu...Dupa foarte multe zile de cautare prin imprejurimi, totusi, deasupra unui loc, nuielusa a miscat un pic. M-am apucat imediat sa sap acolo dar degeaba, desi facusem o groapa destul de adâncă, nici urma de apa...Mi-amintesc ca, dupa cateva ore de sapat, m-am oprit si m-am asezat sa ma odihnesc... Eram destul de speriat...Ne sfârșeam de sete, înțelegi ?...E, si atunci, cum stateam eu si

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST
- o povestire de Eugen Cadaru -

ma odihneam, am vazut vevertita asta pe creanga unui copac din apropiere ca imi face semn cu labuta spre radacina pomului...

- Eta, na !

Unchiul zambi:

- Serios iti spun, nu infloresc cu nimic...

Dupa o scurta pauza, reincepu din nou sa povesteasca:

- Si atunci, m-am ridicat, mi-am luat lopata si am inceput sa sap acolo, unde imi aratase. Dupa nici doua minute am dat de un izvoras si uite asa ne-am salvat in vara aia, pana a trecut seceta.

Nu prea stiam ce sa zic. Istorieara unchiului mi se parea cusuta cu ata alba.

- Si..., de atunci, te-ai imprietenit cu vevertita asta ?

- Da, dupa ce am largit gura izvorului cat sa ne fie de folos, am invitat-o pe dumneaei sa vina cu mine acasa, sa ii multumesc...

- Cum ai invitat-o, i-ai vorbit cu cuvinte ?

- Pai, cum altfel ?

- Si ea ce a facut ?

- Pai, cand am luat-o spre casa, a coborat din pom si s-a tinut dupa mine. Am adus-o aici in curte, si-a gasit imediat loc în scorbură la Frati-miu si, de atunci, a ramas aici...

M-am incrunat din nou. Amintiri vagi din copliarie, care imi fulgersasera prin fata ochilor, mi-l aratau pe unchiul meu vorbind singur langa copacul de langa fantana.

- „Frati-miu” e copacul de langa fantana ?

- Da.

- Pai si de ce ii spui asa ?

- Ii spun asa pentru ca el chiar este fratele meu. A fost plantat de batranii mei, exact in ziua cand m-am nascut, asa ca de o viata traim impreuna...

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

Cred ca paream destul de mirat, caci unchiul zambi si incerca sa-mi explice:

- Asa e obiceiul pe la noi, cand se naste un copil, se planteaza un copacel in apropiere, pentru ca copilul acela sa aiba un frate pe toata viata...

N-am mai zis nimic. Cateva momente am ramas tacut. Totusi, dupa cateva clipe nu m-am putut abtine sa nu spun:

- Totusi, pomul acesta este doar o planta...

Unchiul zambi:

- Asa credeti voi, la oras ?

M-am incrunatat. Era ceva usor ironic in atitudinea unchiului. Am raspuns ferm:

- Pana acum nimeni n-a demonstrat contrariul...

Unchiul zambi din nou si apoi continua:

- Fiecare fiinta vie e un suflet, baiatule. Si copacul asta, si florile din gradina si veverta din fata ta, si multe alte fiinte de care voi, la oras, nu aveti habar...

M-am incrunatat iar si am simtit ca devin un pic nervos.

- Care fiinte ? Ce fiinta mai exista fara ca noi, cei de la oras, sa avem habar ?

Cred ca apasasem cam mult pe cuvinte caci unchiul se uita un pic mustrator la mine:

- Dar, nu-i cazul sa te superi, baiatule, fiecare om cunoaste lumea langa care traieste...Voi de acolo, n-aveti cum sa stiti lumea de aici...E normal.

Exact in momentul acela tanti Florica isi refacu din nou aparitia, aducand din casa, pe acelasi platou de lemn, trei castroane pline ochi cu mancare aburinda, aceleasi trei linguri de lemn, un alt cosulet cu paine proaspata si trei catei de usturoi. Unchiul zambi:

- Ia uite ce bunatati se indreapta spre noi.

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

O ajuta pe matusa sa aranjeze farfuriile si lingurile pe masa si apoi isi facu cruce din nou cu mana dreapta. Tanti Florica se aseza si ea la masa, isi facu si ea cruce si incepuram din nou sa mancam. Mancarea era foarte buna, doar un pic prea calda. Frigea. Trebuia sa mai astept un pic sa se mai raceasca. Am luat o capatana de usturoi si am inceput sa o decojesc. Instinctiv, m-am uitat spre veverita care continua linistita sa-si rontaie miezul de nuca, pe coltul mesei. Am zambit si, dupa cateva clipe, fiind complet relaxat, am dat glas curiozitatii care ma impingea de la spate.

- Deci, aici, prin imprejurimi, traiesc niste fiinte pe care noi, la oras, nu le cunoastem?

Unchiul tacu cateva clipe, amestecand cu lingura in mancarea fierbinte si ezitand, dar apoi paru ca se hotaraste sa raspunda.

- Da, baiatule.

- Si care sunt acele fiinte ?

Unchiul tacu din nou cateva clipe, apoi spuse din nou:

- Noi le spunem „vecini”, pentru ca traiesc prin paduri.

- Sunt un fel de creaturi supranaturale ?

Pe unchiul il pufni rasul.

- Nu, baiatule, sunt la fel de naturale ca mine sau ca tine. Doar ca sunt diferite.

- Cum adica ?

Unchiul incepu sa manance incet si continua sa vorbeasca:

- Sunt cum se spune prin povesti...Stii, povestile nu sunt nascute din senin, ele pastreaza amintirea celor care au trait demult, inaintea noastra.

Am tacut si eu cateva clipe pentru ca am inteles imediat unde vroia sa bata:

- Adica sunt un fel de pitici si zane ?

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

- Cam asa...Povestile din batrani spun ca de la ei s-a transmis si mestesugul nostru, de a cauta apa sub pamant, cu nuiiua de alun...

Am tacut din nou continuand sa curat capatana de usturoi. Eram destul de circumspect pentru ca nu vroiam sa-l supar pe unchiul.

- Si fiintele acelea inca ma traiesc si azi ?
- Da, bineinteles...A fost o vreme când Vecinii și oamenii locuiau împreună pe pământul acesta, chiar în sate comune, desi erau rase diferite. Dar mai apoi oamenii s-au lacomit si au vrut sa tina doar pentru ei pamanturile cele mai bune. Si asa au aparut cearta si conflictul...Si atunci, Vecinii s-au retras.
- Unde s-au retras ?
- E foarte greu de spus. Unii spun ca au ramas prin apropiere, pe lângă noi, printre noi, prin păduri și dumbrăvi, doar ca noi nu-i mai putem vedea...
- Adică s-au făcut nevăzuți ?
- Adica s-au retras dincolo de puterea oamenilor de a vedea...
- Deci, in realitate, nu i-a vazut nimeni...
- Copii care duc oile pe munte mai povestesc, din cand in cand, ca vad diverse ființe care intra și ies prin crăpăturile stâncilor sau apar și dispar după copaci sau pe la răscrucile drumurilor.

Am inceput si eu sa mananc. Mancarea se racise suficient.

- Bine, si oamenii chiar ii iau in serios? Se stie ca fiecare copil are imaginatia bogata. De ce doar ei povestesc aceste lucruri ?
- Pentru că Vecinii doar copiilor se arată...Vecinii nu pot fi văzuți decât atunci când vor ei să se arate. Să fie surprinși împotriva voinței lor, nu s-a prea întâmplat pentru că este peste puterea noastră de a-i vedea pe ei...

Mancarea, din blid, un fel de tocanita cu carne, era foarte, foarte buna.

- Și n-a încercat nimeni să-i pândească ?

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

- Au mai încercat oamenii de-a lungul timpului dar s-au căit mai apoi. Atunci când sunt pândiți, Vecinii se supără și se pot răzbuna rău pe cei care îndrăznesc să facă acest lucru, se napustesc asupra lor și îi lasă cu betesuguri...

Timp de câteva clipe am mâncat toți trei în tăcere, apoi unchiul relua povestirea:

- Se pare că animalele din bătaura oamenilor simt prezența lor...Unii zic chiar că animalele ar putea să-i vadă...De exemplu, se zice că atunci când cocoșul cântă noaptea și dimineața nu face altceva decât să le salute prezența Veciniilor, când vin și când pleacă din gospodăria omului...

Brusc, o întrebare îmi țâșni aproape pe buze:

- Îmi tot povestesti aici ce zic sau au zis unii și alții. Da' matale ai văzut vreun astfel de Vecin vreodată ?

Unchiul tăcu câteva clipe apoi spuse:

- De văzut n-am văzut niciodată dar, de întâlnit, cred că am întâlnit unul, de mult, când eram mai tânăr. Spre norocul meu...
- De ce spre norocul matale ?
- Era într-o iarnă. Eu cred că aveam vreo douăzeci de ani și ceva. Eram cam de vârsta ta. Ieșisem în pădure să tai niște lemne pentru foc. Era în miezul zilei. Am tot umblat prin zăpadă ca să găsesc lemnul care îmi trebuia, ajunseseam pe o pantă, lângă un pâlț de pădure când am auzit brusc un tunet puternic, m-am uitat în sus și n-am mai apucat decât să văd cum un val alb de zăpadă se scoboară din munte și se prăvale peste mine. Mi-amintesc doar că m-a acoperit în câteva secunde și apoi, când am deschis ochii, că nu vedeam nimic ci doar simțeam că nu mă puteam mișca. Am încercat să mă eliberez dar, în zadar, pentru că nu puteam să fac nici o mișcare. După câteva secunde, începusem deja să mă sufoc

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

când am simțit și după aia am și văzut cum zăpada de deasupra capului meu se dă la o parte, adică cineva o lua și o arunca în lături. Am crezut că era un om de prin sat care se nimerise pe acolo dar după ce s-a făcut în fața mea un mic tunel, exact atât cât era nevoie ca să pătrundă aer, ca să pot respira, mișcarea a încetat cu desăvârșire.

- Și ce-ai făcut ?
- După ce am tras bine aer în piept, am început să mă mișc, am reușit să mă sucesc și am ieșit de sub zăpadă.
- Și nu te-ai uitat după urmele celui care te-a ajutat ? Ar fi trebuit să rămână întipărite în zăpadă...
- Păi, asta e, că m-am uitat și nu era nici o urmă...
- Poate n-ai văzut-o matale...
- Băiatule, îți dai seama că am cercetat cu mare atenție tot ce era de jur împrejurul meu. Nu era nici o urmă. Toată zăpadă era netedă și neatinsă...

Brusc, discutia ne fu curmata de veverita care isi rontaia miezul de nuca, cot la cot cu noi, pe masa. Aceasta lua intre labute ultima bucata de miez de nuca pe care o mai avea in fata si facu cativa pasi spre mine. Am privit-o cu atentie si, cateva secunde, ne-am uitat unul la altul fara sa facem nici o miscare. I-am remarcat din nou ochii mari si negrii. Apoi, veverita s-a apropiat si mai mult si a lasat langa blidul meu de mancare bucatica de miez pe care o avea intre labute. M-am incrunat. Mi-am ridicat privirea spre unchiul meu si am vazut ca acesta zambea:

- I-a placut de tine, uite, iti da din mancarea ei.

Nu-mi venea sa cred. Am ramas cateva clipe nemiscat. Unchiul imi sopti:

- N-o refuza, ca nu-i frumos. Mănâncă bucatica de miez ca altfel o sa se intristeze...

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

Am mai ramas cateva clipe nemiscat, apoi am intins mana, am luat bucata de miez, am dus-o la gura si am inceput s-o rontai. Veverita m-a privit cu atentie cateva momente apoi s-a intors si s-a indreptat spre celalalt capat al mesei. Unchiul a zambit din nou, si-a apropiat palma de ea, veverita s-a urcat din nou pe mana lui si unchiul s-a aplecat si a lasat-o pe pamant. Dupa cateva secunde, veverita a disparut din nou in scorbura ei. Mie inca nu-mi venea sa cred. M-am uitat din nou spre cei doi. Matusa tacea iar unchiul, observand probabil faptul ca eram foarte contrariat, zambi din nou:

- Asta e, i-a placut de tine si a impartit cu tine mancarea ei...Ti-am zis eu ca e un suflet bun...

N-am mai zis nimic si doar am continuat sa mananc in tacere. Tot ceea ce mi se intampla si auzeam parea usor ireal. Dupa un timp, unchiul termina de mancat felul doi si isi puse blidul de o parte. Eu am continuat sa mananc fara sa mai scot nici un cuvânt dar, totusi, la un moment dat, curiozitatea m-a impins sa mai pun o intrebare:

- Ai zis mai devreme ca Vecinii nu sunt niște ființe supranaturale, Atunci, daca nu sunt ființe supranaturale, ce sunt de fapt ?

Unchiul paru incurcat cateva clipe, apoi incerca sa explice:

- Batranii spuneau ca Vecinii sunt o rasă străveche de oameni...

Am tresarit:

- Oameni ?
- Da, oameni.
- Pai, si daca sunt oameni, prin ce se deosebesc de noi, de oamenii obisnuiti, adica ?
- Batranii spuneau ca Vecinii au o cunoaștere pe care noi oamenii nu o avem... Vecinii cunosc, înțeleg și vorbesc graiul naturii.
- Cum adica ?

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST
- o povestire de Eugen Cadaru -

Unchiul tacu din nou cateva clipe si apoi spuse.

- Vecinii pot sa comunice cu spiritele lucrurilor.

Timp de cateva clipe am amutit. Nu prea stiam incotro avea sa se duca acea discutie si cum ar fi trebuit sa reactionez mai departe. Dupa cateva clipe am intrebat prudent:

- Cum adica?

Unchiul zambi.

- Natura este formată din fiinte vii. Fiecare parte din natură are un spirit, un paznic cu care se poate vorbi dacă îi cunoști graiul...Vecinii cunosc acest grai...

Am tacut cateva clipe.

- Nu înțeleg. Pădurea, de exemplu, are conștiință ?
- Da, bineînțeles, și pădurea și fiecare copac din ea. Și râurile, și bălțile, și mlaștinele, și lacurile, și munții, și ceața, tot ceea ce există are un suflet care trăiește atât timp cât trăiește și elementul pe care îl protejează.

Brusc, am simțit nevoia de a fi un pic ironic:

- Și pietrele au conștiință ?

Unchiul paru ca nu intelege intentia mea si imi raspunse foarte serios:

- Da, chiar și pietrele. Se spune chiar că pietrele cântă cele mai frumoase și minunate cântece.
- Cum așa? Pietrele cântă ?
- Da, se pare ca daca asculti cu atentie o sa auzi cum totul, de jur-imprejmur, cântă.

M-a pufnit rasul:

- Ceea ce îmi spui sună mai degraba a magie...

Unchiul ma privi foarte serios:

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

- Nu există magie, baiatule, există doar lucruri pe care le cunoaştem si le intelegem si lucruri pe care nu le cunoaştem si nu le intelegem...

Am tacut cateva momente, apoi am spus din nou, pe acelasi ton usor ironic:

- Şi, presupun, ca aceste...spirite ale naturii, ca si Vecinii, nu pot fi văzute sau auzite de oameni, nu ?

Unchiul paru din nou ca nu sesizeaza intentia intrebarii mele si raspunse cu toata seriozitatea:

- Se spune că dacă urmăreşti cu atenţie ceaţa dimineţii care se ridică de pe munţi, poţi sa zăreşti în ea pe stihia acesteia, ...După cum, dacă priveşti cu atenţie în apa cascadelor sau te uiţi cu atenţie în stropii din râuri, le poţi vedea pe naiadele apelor curgătoare...

Simteam ca ma enervez din nou.

- Dar matale ai văzut vreodată vreun spirit al naturii din acesta ?
- Nu, dar imi amintesc ca bunica mea vorbea des cu naiada unui râu aflat în apropierea satului. În fiecare seară se ducea la locul unde izvora apa şi petrecea ore întregi vorbind cu zâna izvorului.

N-am mai spus absolut nimic. Am continuat sa mananc in tacere si, dupa cateva inghituturi, am reusit sa termin toata mancarea din blid. Fusese extraordinar de buna. Matusa stranse pe platoul de lemn cele trei bliduri, cosul de paine gol, lingurile si cojile de usturoi si disparu cu ele, din nou, in casa. Unchiul isi scoase din chimirul de la brau o pipa, o cutie cu tutun si niste chibrituri. Incepu sa indese tutun in pipa.

Fara sa vreau, privirea imi aluneca spre pomul de langa fantana. Veverita nu se vedea pe nicaieri. Brusc, mi-am adus aminte de pomul de pe culmea de la marginea satului si, aproape, fara sa vreau, am spus:

- Se pare ca si acum este ceva seceta prin partile astea.

Unchiul tresari si intreba:

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

- De ce spui asta ?
- Pai am vazut ca „Strajerul” s-a cam uscat...

Unchiul paru ca tresare din nou.

- Da, se pare ca se apropie din nou seceta de hotarul satului...

Mi se paru ciudat cum se refera la seceta. Parca vorbea de o persoana.

- ...curand s-ar putea sa trebuiasca sa caut apa din nou prin munti...Este din ce in ce mai greu...Si în primavara asta am cautat niste izvoare si, abia, abia, cu greu, am gasit unul. Se pare ca spiritele izvoarelor se trag tot mai in adancuri dincolo de puterea alunului de a mai vedea unde sunt...Sau poate ca alunul nu ma mai asculta pe mine pentru ca am imbatranit....Asa se zice pe aicea, ca atunci cand nuiaua de alun nu ii mai slujeste pe cei in varsta, inseamna că are nevoie de un suflet tanar cu care sa lucreze...

L-am privit cu luare aminte pe batranul meu unchi si apoi l-am intrebat, nici eu nu mai stiu daca serios sau ironic:

- Și de ce s-ar retrage spiritele izvoarelor in adancuri ? De ce ar face acest lucru ?

Unchiul isi aprinse pipa si trase un fum puternic din ea.

- Poate asa le-a cerut Mama Natura. Poate ca Ființa care ne hrănește, a ajuns la capătul puterilor, s-a saturat de noi și nu ne mai suportă...Poate ca vrea sa ne piarda sau poate ca doar vrea sa ne dea o lectie, cine stie...

Am zambit:

- Poate ca Vecinii stiu, nu ?...Nu ziceai ca ei vorbesc graiul naturii ?

Unchiul ma privi serios.

- Da, e posibil ca ei sa stie ceva dar, din pacate, de mult ei nu mai comunica cu noi...

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

Tacuram din nou. Unchiul continua sa pufaie din pipa iar eu ma uitam aiurea, spre crestele muntilor care se vedeau in zare. Incepea deja sa se anunte asfintitul. Dupa un timp, uitandu-se la mine, unchiul spuse:

- Baiatule, eu am niscaiva treaba prin sat. O sa plec o tara si o sa te las oleaca cu tusi-ta, dar sa stii ca n-o sa intarzii mult... Nu te superi, nu ?

Se uita spre mine intrebator.

Am zambit.

- Nu, unchiule, stai linistit, abia ce apuc si eu sa ma odihnesc un pic.

Unchiul Teodor mai trase un fum din pipa si zise:

- Apoi, bine atunci, ma duc ca sa apuc sa ma si intorc pana se intuneca.

Unchiul se ridica de la masa, o lua spre poarta, iese si, dupa cateva momente, disparu in jos, pe ulita satului.

*

Am ramas cateva minute singur, privind cand la coroana copacului de langa fantana, cand la crestele muntilor care strajuiau orizontul. Linistea dimprejur era absoluta. Nici un zgomot, cat de mic, nu o tulbura. Sa tot fi trecut asa vreo jumatate de ora cand am auzit pasii mătușii iesind din casa. Am intors capul si am vazut-o pe tanti Florica apropiindu-se. Avea in mana un castron si o ceasca. Le puse pe masa. In castron era branza cu mamaliga si in cana un fel de lapte gros, probabil smantana, de fapt. Dupa ce se aseza si ea la masa, turna niste smantana in castron si incepu sa le amestece. Am privit-o un timp in tacere apoi, brusc, mi-a venit sa o intreb:

- Matusa, ce părere ai matale despre ceea ce a povestit unchiul mai devreme? Am văzut că n-ai spus nimic...

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

Tanti Florica a tăcut un timp apoi a raspuns, ezitând:

- Pai ce părere să am...?

Am mai așteptat puțin apoi am pus frontal întrebarea care îmi stătea pe buze:

- Crezi că e posibil ca unchiul să fi exagerat în vreun fel ?

Tanti Florica a ridicat privirea spre mine și m-a privit mirată:

- Cu ce să fi exagerat ?
- Cu toată povestea asta, cu veverita care i-a aratat unde este apa, cu Vecinii din padure...

Tanti Florica tăcu și, după câteva clipe am continuat, ezitând un pic:

- Adică...matale crezi că Vecinii de care povestea unchiul... chiar există cu adevărat ?

Matusa a continuat să amestece conținutul castronului.

- Dar tu ce crezi, dragul meu ?
- Pai ce as putea să cred...Este evident ca o Veverita nu are de unde sa stie unde exista apa in sol, iar in ceea ce-i priveste pe acei Vecini,...toată lumea știe că în realitate nu există nici un fel de ființe supranaturale...

Tanti Florica tăcu câteva clipe apoi întrebă din nou:

- Care lume spune asta, măi Raducule ?
- Păi, toată lumea. Dacă, poimaine, când mă întorc la București, aș povesti cuiva despre lucrurile astea, despre Vecini, lumea ar zice că am luat-o razna...

Matusa a continuat să amestece brânza din castron.

- Dacă oamenii de la oraș ar trăi aici, n-ar mai spune așa...

Am privit-o cu atenție:

- Deci și matale esti convinsă că aceste ființe, Vecinii, există...?
- Bineînțeles că există. Noi trăim dintotdeauna în bună vecinătate cu ei.

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

Am tacut cateva momente circumspect. Nu prea stiam cum sa continui. Tanti Florica ma scuti de aceasta problema caci zise mai departe:

- Dacă o să stai mai mult pe aici sau dacă o să vii mai des, o sa te convingi singur...O să vezi...Dar trebuie să trăiești aici o vreme ca să înțelegi lucrurile astea...

Iar am tacut cateva clipe nestiind ce sa zic, apoi am continuat sa-i pun intrebari:

- Matala ai auzit demult de existența...Vecinilor?

Tanti Florica se încruntă:

- Cum adică ?
- Adică de când știi de existența lor ?

Matusa ridica din umeri:

- Dintotdeauna...De când eram copil părinții mi-au povestit că noi, oamenii, nu trăim singuri pe pământurile astea, că mai sunt niște ființe în vecinătate...

Incet, incet, incepeam sa devin curios, sa aflu pana unde merg si cat de adanci sunt acele credinte ciudate ale rudelor mele, pe care atunci le descopeream pentru prima data.

- Și ce ți-au povestit părinții matala despre ei ?
- Multe lucruri mi-au povestit...Unul din primele lucruri pe care l-am auzit despre Vecini mi l-a povestit tatăl meu. Eram foarte mică pe atunci, cred că aveau doar vreo zece ani...Atunci, tatăl meu mi-a spus cum a scăpat el și cu fratele lui, ca prin minune, de urmărirea miliției.

M-am încruntat:

- Miliției ? Ce-i aia ?

Matusa zâmbi:

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

- Ești prea mic ca să stii. Așa se numea în anii ăia poliția. Ce-ti povestesc acum se întâmpla exact în anul când m-am născut eu, în 1951.
- A, pe vremea comuniștilor...
- Da, la vreo cinci ani după ce veniseră ei la putere. Pe atunci se petrecea cooperativizarea...
- Da, știu, am învățat la istorie...S-au luat pământurile cu forța de la oameni și cei care s-au opus au fost băgați la închisoare...
- Sau omorâți... Pe aici, pe la noi, nu prea aveau ce să cooperativizeze că nu prea e teren arabil dar totuși existau niște pășuni și livezi iar primarul comunist a vrut să le ia la primărie ca să crească în ochii șefilor lui de la raion și să-l avanseze...
- De la raion...?
- Da, așa se numeau atunci județele de azi...
- Aha, am înțeles...
- Ei, familia noastră avea niște fânețe și niște livezi. Pe fânețe isi pășteau animalele, oile, caprele, iar fructele din livezi le vindeau bătrânii ca să aibă cu ce trăi.

Povestea mi se pare din ce în ce mai interesanta.

- Într-o zi, primarul a venit la noi în curte, unde traia tatal meu, impreuna cu fratele si cu parintii lui și i-a cerut bunicului să facă act, ca să le doneze la primărie. Atunci, bunicul meu, l-a întrebat în baza cărei legi vrea să le ia fâneața și livada că nu exista nici o lege care să prevadă așa ceva...Asta l-a înfuriat foarte rău pe primarul comunist care l-a amenințat pe bunicul că îl arestează și îl trimite la pușcărie pentru uneltire împotriva statului...Când au auzit asta, cei doi băieți ai lui, tatăl meu și cu fratele lui, au tăbărât pe el, l-au dat afară din curte și i-au strigat să nu mai îndrăznească să calce vreodată pe acolo...

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

Am făcut ochii mari. Toata acea istorie era absolut noua pentru mine, o auzeam pentru prima data.

- După câteva ore, când ei tocmai se liniștiseră, a venit pe furiș o fătuică care lucra la primărie și le-a spus să fugă că primarul a adunat câțiva milițieni și vine să-i ridice...
- Și ce se putea întâmpla dacă îi ridica ?
- Păi cine poate știi... Mulți băieți au fost luați în anii ăia pentru că se opuseseră la ce se întâmpla atunci și puțini s-au mai întors. Iar dintre cei care s-au întors, după zece-cincisprezece ani, unii erau de nerecunoscut și n-au mai fost oameni toată viața lor apoi...

Dupa cateva clipe de pauza, Tanti Florica continua sa povesteasca.

- Tata și fratele lui s-au speriat pentru că fata le-a povestit că primarul era foarte furios și amenințase în primărie că îi împușcă pe loc pentru că atacaseră autoritatea statului...Așa că, și-au luat repede ceva merinde în niște traiste și au luat-o spre munte...
- Și chiar crezi că i-ar fi omorât pe loc dacă nu fugeau ?
- Eu știu ? Ar fi fost posibil, poate...Primarul ăla era un om tare rău și mai omorâse un băiat în alt sat pentru că dăduse cu o piatră după el...

Am tăcut. Tot ce îmi povestea matusa era atât de neașteptat încât, deși acele lucruri se petrecuseră cu mai puțin de saizeci de ani în urmă, mi se părea că aud legende venite din timpuri imemorabile.

- ...au plecat spre munte dar milițienii le-au luat urma cu câini dresați care i-au urmărit după miros...și după câteva ore, mi-a povestit tata, i-au încolțit undeva lângă un perete de stâncă care se termina brusc și, dincolo de care, nu mai aveau unde să se ducă. Atunci, zicea tata, el și fratele lui au crezut că s-a terminat cu ei...
- Și...?

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

- Și atunci s-a produs ceva nemaivăzut. În timp ce milițienii, care erau vreo zece în total, urcau spre capătul drumeagului care se termina lângă stâncă aceea, tata și unchiul au văzut apărând lângă ei un fel ființă mică, cu formă de om care, după ce s-a uitat un pic la ei, a aruncat asupra lor cu un fel de pulbere argintie. Tata și cu fratele lui n-au știut ce se întâmplă și au rămas lipiți de peretele stâncii. După câteva momente milițienii și-au făcut apariția cu câini cu tot, au ajuns lângă ei și au trecut pe lângă ei fără să îi vadă. Mi-a povestit tata că lui și lu' unchiu nu le venea să creadă că milițienii erau la doi pași de ei, așa cum am fi noi doi acum, fața în față, și nu îi vedeau. Și nici câinii nu îi miroseau. Mi-a spus că erau atât de speriați, încât se lipiseră cu spatele de peretele de stâncă și aproape că nici nu îndrăzneau să respire de frică să nu le fie auzită respirația...

Tanti Florica și-a aruncat o privire în castronul în care mesteca de zor. Pe mine povestea ma prinsese complet.

- Și ce s-a întâmplat mai departe ?
- Tata mi-a povestit că milițienii s-au mai agitat câteva minute pe acolo pentru că nu înțelegeau ce s-a întâmplat, nu știau unde putuseră să dispară cei doi fugari, câinii păreau și ei dezorientați, au fumat fiecare câte o țigară, s-au odihnit un pic și apoi au luat-o înapoi, în jos.
- Și ei ce-au făcut ?
- Păi au mai rămas o vreme acolo până s-au asigurat că milițienii s-au îndepărtat. Apoi au plecat, s-au strecurat prin niște chei și au trecut în partea cealaltă a muntelui unde s-au adăpostit câteva luni la niște rude din alt sat.
- Și ființa respectivă, care i-a salvat, a mai apărut ?
- Tata mi-a zis că nu au zărit-o decât pentru câteva secunde când a aruncat cu pulberea apoi a dispărut și n-a mai apărut niciodată...

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

Dupa cateva momente am întrebat-o din nou:

- Și cu fâneața și livada pe care primarul voia să le ia la primărie ce s-a întâmplat ?
- Păi le-a luat pentru o vreme. La câteva zile după fuga băietilor, a venit într-o noapte acasă cu câțiva milițieni și cu o mașină și l-au ridicat pe bunicu' cu forța. L-au adus înapoi, a doua zi dimineață, bătut. Mi-a zis bunica că niciodată nu a fost așa de speriată ca în noaptea aia și că, atunci când l-a văzut pe bunicu cum arată când l-au adus înapoi, era să leșine. Mi-a spus că două săptămâni au fost necesare ca bunicu' să se pună pe picioare, să poată umbla din nou.
- Și livada și fâneața au rămas la primărie ?
- Nu, după vreo cinci luni, primaru ăla a fost mutat pe alt post și a plecat de aici. A venit un alt primar pe care nu l-a mai interesat să țină fâneata și livada la primărie și ni le-a dat înapoi să le folosim. Așa au putut să se întoarcă și tata cu fratele lui de unde stătuseră ascunși și să-și vadă de viață în continuare. Mi-a zis tata că eu m-am născut în lunile alea cât era el fugit. Prima dată m-a văzut când aveam deja trei luni. Știa că mă născusem dar nu putea să riște să vină să mă vadă. Mi-a zis că a fost cea mai mare bucurie pe care putea să o aibă când s-a întors acasă.

Matusa zâmbi și am ramas amandoi tăcuți câteva minute. Brusc, tanti Florica se ridică în picioare.

- Mă duc la bucătărie să iau smântâna și mierea.

Matusa a revenit după câteva momente dar eu nu am mai întrebat nimic.

Nu stiam ce să mai zic. Imi era suficient cât auzisem.

Restul serii a trecut destul de liniștit. În timp ce tanti Florica și-a continuat activitatea ei gospodărească eu mi-am verificat de pe telefon mesageria și am mai navigat on-line pe câteva website-uri.

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST
- o povestire de Eugen Cadaru -

Unchiul s-a intors dupa vreo doua ore. Parea destul de obosit. Un timp, am mai vorbit tot felul de fleacuri, am mai mancat niste placinta cu mere - extraordinar de buna - si apoi, pe la zece, tanti Florica a dat stingerea.

Mi-am luat rucsacul si, o data cu ei, am intrat si eu in casa. In urma mea, unchiul a stins lumina si intreaga curte s-a cufundat in intuneric.

*

Camera mea, in care dormeam de cate ori veneam acolo, era ultima si dadea chiar spre livada din spatele casei. Le-am spus „somn usor”, am intrat si am inchis usa dupa mine. Fereastra era deschisa si radiatia stralucitoare a lunii – era Luna plina - se strecura printre copaci și imprastia in camera o lumina difuza dar absolut suficienta cat sa ma pot misca in voie. Mi-am pus rucsacul pe masa de langa perete si, fara sa aprind lumina, m-am întins în pat. Eram destul de obosit. Calatoria si toate discutiile acelea cu unchiul si matusa ma obosisera destul de mult. Vroiam sa stau cateva momente intins si apoi sa ma ridic si sa imi pun pijamaua pe care mi-o adusesem de la Bucuresti. Era o strategie pe care o aplicam si acasa cand ajungeam seara tarziu si eram foarte obosit: mai intai ma odihneam un pic, apoi ma pregateam de culcare.

Am ascultat câteva minute concertul pe mai multe voci pe care greierii îl dădeau în grădină. Frânturi de gânduri și imagini începură să-mi zboare prin minte dar am incercat să le alung. Nu vroiam să ma gândesc la absolut nimic, ci doar să ma odihnesc timp de cateva minute. Am închis ochii.

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

Brusc, in secunda urmatoare, am auzit un vâjâit în apropierea mea și imediat am redeschis ochii. Am incremenit. Ma aflam în mijlocul unei câmpii pustii. Nu-mi venea să cred. Era in plina zi iar eu stăteam în picioare, în mijlocul unui deșert arid, format din pământ uscat și crăpat. De jur împrejur, cât se vedea cu ochii, totul era galben. Am simțit o căldură puternica venind de sus. Am ridicat privirea. În înaltul cerului era doar soarele care pârjolea pământul cu limbile sale de foc. Am auzit un vâjâit venind din spatele meu și imediat am simțit cum o adiere dogoritoare trece pe lângă mine. Mi-am întors privirea și am văzut un fel de ființă diformă, formată din fâșii de abur încins, zburând razant pe lângă mine. Am urmărit-o cum se depărtează și se topește si, fara sa-mi dau seama cum, cateva cuvinte imi venira pe buze:

- Vântul de arșiță.

Mi-am rotit din nou privirea în jur și mi s-a părut că zăresc, undeva în stânga mea, în depărtare, o formă neclară. M-am frecat la ochi dar imaginea continuă să rămână la locul ei. Am ezitat câteva clipe, apoi am luat-o într-acolo. Pământul uscat și crăpat a scârțâit sub picioarele mele. Pe măsură ce înaintam, forma din depărtare devenea tot mai clară. Părea a fi un copac. Am continuat să merg. Treptat, începura să se distingă și detalii. Ma îndreptam spre un copac înalt, cu o coroană bogată.

" Cum de există un copac în pustietatea asta ? "

Am mai parcurs câteva sute de metri și am ajuns în apropierea pomului. Era un arbore enorm, înalt, cu o coroană foarte mare și foarte bogată care creea o adevărată oază de umbră în jurul lui. Ciudat, semana cu copacul din curtea unchiului. M-am oprit un moment, privind-l în tăcere, apoi am mai făcut câțiva pași și am intrat sub umbra lui protectoare. Brusc, am simtit o adiere răcoroasă și mi s-a părut pentru o secunda că vad o ființă

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

zâmbitoare, formată din fâșii de abur rece, zburând razant pe lângă mine. Nu am avut timp să ma dumiresc ce era căci imaginea se topi imediat.

Mi s-a parut că mai sesizez o mișcare și am ridicat privirea. O veveriță roșcată stătea pe una din crengile copacului și ma privea de sus, cu ochii mari. Eu și cu veverița ne-am privit în tăcere câteva momente, apoi ea m-a întrebat:

- Cine ești ? Cum ai ajuns aici ?

Am tresărit. Era pentru prima oară când înțelegeam glasul unui animal. Am tăcut o clipă apoi am răspuns:

- Eu sunt Radu. Nu știu cum am ajuns aici.

Veverița tăcea privindu-ma în continuare. Am întrebat-o:

- Dar tu cine ești ?

Mi s-a parut că veverița zâmbește.

- Eu sunt o veveriță.

- Și ce faci aici ?

- Aici trăiesc.

Am privit din nou de jur împrejur și apoi am întrebat:

- Dar cum de există copacul acesta în pustietatea asta ?

- Există pentru că a fost îngrijit de un om bun.

- Un om bun ?

- Da, un om bun l-a îngrijit cu dragoste multă și de aceea rădăcinile sale au crescut mari și au ajuns în străfundurile pământului, până la apă. De aceea el a rămas când livada a dispărut.

Am tresărit.

- Livada ?

- Da, livada. Cu mult timp în urmă, aici era o livadă.

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

Nu stiam ce as mai fi putut sa zic. Veverița m-a mai privit câteva clipe apoi intră în scorbura și ieși imediat printr-o crăpătură aflată la baza copacului. Mergea în două picioare și ținea între lăbuțele din față o ghindă. Trecu prin fața mea, îndreptându-se spre una din crăpăturile terenului. Ajunse lângă ea, dădu drumul ghindei înapoi și apoi păru că ascultă cum aceasta se duce în jos. M-am încruntat.

- Ce faci ?

Veverița se întoarse spre mine, ma privi câteva clipe apoi răspunse scurt:

- Încerc să refac livada.

Trecu din nou pe lângă mine, în mare viteză, și intră iar în scorbura. Ieși de acolo după câteva clipe, ținând între lăbuțe o nouă ghindă. Se apropie de o altă crăpătură în sol și îi dădu drumu înapoi. Apoi păru din nou că ascultă cum aceasta se duce în jos. Am zâmbit:

- Arunci semințe în terenul ăsta ? Chiar crezi că o să crească ceva ?

Veverița ridică din nou privirea spre mine:

- Până la urmă, una dintre ghinde o să găsească un culoar ca să ajungă la apa din adâncuri și apoi sigur o să rodească.

Am tăcut câteva clipe apoi am întrebat-o:

- Dar ghindele astea nu sunt mâncarea ta ?

- Ba da. Este hrana pe care o primesc în dar de la copac.

Am zâmbit, din nou, un pic ironic:

- Și tu ce faci, o dai mai departe ?

Veverița ma privi foarte serios.

- Da, o parte din ea o dau mai departe.

- Ce ciudat...

- De ce ti se pare ciudat ? Parca voi, oamenii, spuneți că "dar din dar se face raiul", nu ?

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

M-am încruntat și am tăcut. Nu ma așteptasem la un asemenea răspuns din partea unei veverițe.

Ea trecu din nou pe lângă mine și intră iar în scorbură. Când ieși din nou avea între lăbuțe două ghinde. Se opri în fața mea și îmi spuse:

- Ia și tu una. Poate o să-ți folosească.

Am stat câteva clipe nemișcat, apoi m-am aplecat și am luat dintre lăbuțele veveriței ghinda pe care aceasta mi-o întinsese. Veverița zâmbi și trecu mai departe. Am urmarit-o din nou cu privirea. Se apropie de o altă crăpătură și îi dădu drumul celeilalte ghinde înăuntrul pământului. Am privit-o cum își apleacă urechea și ascultă din nou căderea acesteia în străfunduri. Brusc, pe buze mi-a venit o întrebare:

- La ce mi-ar putea folosi ghinda pe care mi-ai dat-o?

Veverita ridică din nou ochii spre mine și zise:

- Ti-ar putea folosi dacă o sa vrei sa ajuti la refacerea livezii...Vei putea sa o pui in pamant dupa ce o sa gasesti apa...

- Sa gasesc apa ? Cum sa gasesc apa ?

Veverita ma privi mirata:

- Cum se gaseste apa de obicei, cu o crenguta de alun...

- Bine, dar eu nu am nici o crenguta de alun...

Veverita zambi:

- Pai, daca vrei sa ai, o sa ai. Uite-te langa tine. Este cineva care iti ofera o crenguta de alun chiar acum...

Mi-am rotit privirea de jur imprejur dar n-am vazut pe nimeni. Lângă mine nu era absolut nimeni.

- Eu nu văd pe nimeni lângă mine.

Veverița păru că se încruntă:

- Cum așa, chiar nu-l vezi ?

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

M-am mai uitat o dată de jur împrejur.

- Nu, nu văd pe nimeni.

Veverița tăcu un pic. Parea ca se gandeste. Apoi spuse:

- Nu-l vezi pentru ca nu vrei sa-l vezi.

- Pe cine sa vad ?

- Pe Vecinul de langa tine. Este micuț de statură și are o căciulă roșie pe cap.

M-am încruntat.

- Unde e ?

Veverita ridica labuta si-mi indica chiar locul de langa mine.

- Este chiar în dreapta ta.

M-am uitat din nou, fara inasa sa vad pe cineva.

- Nu vad nici un Vecin...

Veverita tacu. Parea trista. Dupa cateva clipe am intrebat-o:

- Și ce face Vecinul de langa mine ?

Veverița păru că zâmbește iar.

- Se uită la tine și încearcă să îți dea o creangă de alun.

M-am încruntat. Ma intrebam dacă nu cumva veverița își bate joc de mine.

Aceasta continuă:

- ...dacă întinzi un pic mâna în jos poți să o prinzi.

Am ezitat câteva secunde dar, totuși, am intins mâna în jos. Veverița ma îndruma.

- ...așa, încă un pic, încă un pic...Gata! Creanga de alun este acum chiar între degetele tale. Strange pumnul...

Am urmat sugestia Veveritei, am strâns pumnul si, in secunda urmatoare, am simtit ca tin ceva in mana. Am tresarit si am privit mai atent. In mana aveam o crenguta de alun.

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST
- o povestire de Eugen Cadaru -

Veverița zambi.

- Deci, vezi ca se poate ? Nu-i asa de greu, nu ?

Timp de cateva zeci de secunde bune n-am avut nici o reactie. Aveam in mana o ghinda primita de la o veverita care vorbea, o creanga de alun primita de la o fiinta pe care nu o vedeam si ma uitam la ele. La un moment dat, am auzit langa mine zgomotul unei adieri, am închis ochii pentru o fracțiune de secundă si apoi i-am redeschis imediat.

Am tresarit. Din nou, nu-mi veni sa-mi cred ochilor. Era dimineata si eu ma aflam in camera din casa unchiului si a matusii, intins pe pat, asa cum ma asezasem cu o seara inainte. Intr-o fracțiune de secunda am inteles ca adormisem si visasem. Am privit spre fereastră. Razele soarelui străluceau jucăușe prin livada din fața geamului. Am rămas nemișcat gândindu-mă la visul ciudat pe care il avusesem. Dupa cateva minute, amuzat de modul in care cele auzite cu o seara inainte se reflectasera in subconstientul meu nocturn m-am ridicat din pat si mi-am rotit privirea prin incapere. In secunda urmatoare insa, am incremenit din nou. Pe masa, langa rucsacul pe care il lasasem acolo cu o seara inainte, se aflau o ghindă si o crenguta de alun.

*

Asta este povestea. Probabil ca unii dintre dvs. veti spune „Ei, si ce ? Ai avut un vis mai ciudat iar rudele tale ti-au pus pe masa, in timp ce dormeai, o ghinda si o creanga de alun.”

Poate de la distanta, lucrurile pot parea destul de simple dar atunci cand treci prin ele, situatia se schimba un pic. Oricat de firesc si normal vi s-

CUM AM DEVENIT ECOLOGIST

- o povestire de Eugen Cadaru -

ar parea, poate, tot ce am povestit aici, cred ca vă va fi greu sa explicati aceasta coincidenta intre visul meu si ce am gasit pe masa a doua zi dimineată. Ar trebui sa presupun ca unchiul si matusa mea mi-au ghicit cu atata exactitate visul incat sa-mi puna pe masa exact obiectele acelea doua ?

Nu vreau s-o mai lungesc prea mult cu argumentele mele, care nu stiu cat de convingatoare pot fi pentru dvs. Nici mie nu mi-e clar ce s-a intamplat in weekend-ul acela asa ca nu ma pot angaja sa va conving de nimic. Un singur lucru stiu cu siguranta: dupa intamplarea de acum doua luni, cand umblu printr-o gradina ma uit mai atent pe jos ca sa nu calc peste vreo insecta si, cand mi se iveste ocazia, mai fac mici donatii pentru organizatiile ecologiste.

A, si, inca ceva: inca ma mai gandesc daca sa dau sau nu curs invitatiei unchiului. In dimineata aceea, cand m-a vazut ca ies din camera cu crenguta de alun in mana, unchiul Teodor a zambit si mi-a spus ca, daca am primit un dar, ar trebui sa-l folosesc, sa-i ajut pe cei care au nevoie de el. Apoi mi-a propus sa mergem pe muntele din apropiere, sa cautam apa. Nu i-am spus nici da, nici ba. Inca ma mai gandesc.